AVİM Yorum • No: 2018 / 16 • Şubat 2018

AVRUPA PARLAMENTOSU'NUN İSVEÇLİ ÜYESİNİN KARABAĞ ZİYARETİ VE AZERBAYCANLILARIN UNUTULAN ACILARI

Teoman Ertuğrul TULUN

Analist

Adalet ve Demokrasi için Avrupalı Ermeni Federasyonu (EAFJD - The Eropean Armeninan Federation for Justice and Democracy) isimli kuruluşun web sayfasında geçtiğimiz günlerde İsveçli Avrupa Parlamentosu Üyesi Lars Adaktusson ve özel kalem müdürü Chharlie Weimersin bir veri toplama misyonu çerçevesinde 26 Ocak 2018 tarihinde Yukarı Karabağda bulundukları hususunda duyuru yer aldı. Söz konusu ziyaret EAFDJ web sayfasında ve Ermeni basınında, İsveçli Avrupa Parlamentosu Üyesi Artask/Yukarı Karabağda veri toplama misyonunda başlığıyla yansıtıldı. EAFJD kendisini Ermeni asıllı Avrupalı vatandaşları temsil eden bir taban hareketi olarak takdim etmekte ve kendilerinin Ermenilerle ilgili konuları Avrupa Birliği ve Avrupa Konseyi ve AGİT gibi uluslararası kuruluşlarda tanıtan esas muhatap olduğunu ileri sürmektedir.[1]

Lars Adaktussonun Karabağı ziyaretinin yukarıda belirtilen şekilde veri toplama misyonu olarak tanımlanması, veri toplama misyonu kavramının uluslararası alanda mutabık kalınmış anlamının bütünüyle tahrif edilmesidir. Bundan da daha önemlisi, bu tanımlama, bir Avrupa Parlamentosu üyesinin Azerbaycan Cumhuriyetinin işgal altında bulunan bir bölgesine Azeri Cumhuriyetinin izni olmadan yasa dışı olarak yaptığı bir ziyaretin veri toplama misyonu olarak takdim edilmesi anlamına da gelmektedir. Bu noktada, Azerbaycanın hükümran haklarının ve toprak bütünlüğünün çok sayıda BM Güvenlik Konseyi kararı ile tekrar eden şekilde teyit edildiğinin hatırda tutulması gerekmektedir.

Uluslararası Barışın ve Güvenliğin Sürdürülmesi Alanında Veri-toplama BM Bildirisi, veri □□□□□□□□ herhangi bir anlaşmazlık veya durumla ilgili olarak konuya dair gerçekler hakkında ayrıntılı bilgi edinmek amacıyla planlanmış herhangi bir faaliyet anlamına gelir tanımını içermektedir. Ayrıca bu tanımı ayrıntılı hale getirerek, Veri-toplama kapsamlı, nesnel, tarafsız ve zamanlı olmalı demektedir.[2] ABnin Veri Toplama Misyonlarına dair ortak ilkeleri ise, veri-toplamayı, tarafsız bir grubun veya panelin Kaynak Ülkeye veya üçüncü bir ülkeye giderek incelemede bulunmasını veya yerel kaynaklardan konuyla alakalı gerçekler hakkında ayrıntılı bilgi edinmesini öngören bir özel proje veya olağanüstü süreç olarak tarif etmekte ve Veri-toplama heyetini, veri-toplama misyonunu yerine getirmek üzere seçilen bir delegeler grubu veya yapısı şeklinde nitelendirmektedir.[3] Yukarıda değinilen uluslararası alanda tanınmış tanımlardan anlaşılacağı üzere, Lars

Adaktussonun Karabağa yapmış olduğu ziyaretin bir veri-toplama misyonu olarak takdim edilmesi sadece tümüyle yanlış bir betimleme değil, aynı zamanda öz olarak aldatıcı bir propagandadır.

Yukarıda belirtilen hususlar çerçevesinde, Lars Adaktussonun Karabağa yaptığı ziyaretin, İsveçli bir Avrupa Parlamentosu milletvekilinin özel nedenlerle yaptığı kişisel bir ziyaret olarak nitelendirilmeyi hak ettiğini söylemek mümkündür. Bununla birlikte, ziyaretin kişisel ve özel karakteri Lars Adaktussonu ziyaretinde neden tek taraflı davrandığı ve anlaşmazlığın niteliği hakkında neden tek bir söz söylemediği hususlarındaki suçlamalardan aklamamaktadır. Ayrıca, bu ziyareti düzenleyen ve muhtemelen ziyaretin masraflarını ödeyen sözde yetkililere, bu anlaşmazlık nedeniyle yaşamlarını yitiren Azeriler hakkında da neden hiçbir şey söylememiş olduğu hususunda kendisine yöneltilebilecek suçlamadan da kurtarmamaktadır. Bu konudaki soruları arttırmak mümkündür.[4] Örneğin Lars Adaktusson'un, ABnin Veri Toplama Misyonlarına dair ortak ilkelerinde ve Uluslararası Barışın ve Güvenliğin Sürdürülmesi Alanında Veri-toplama BM Bildirisinde belirtilen şekilde *nesnel* ve *tarafsız* olup olmadığı sorusunun da cevaplanması gerekmektedir.

Bu ziyaret bağlamında belirtilmesi gereken ilgi çekici bir husus, Lars Adaktussonun kişisel Facebook sayfasında aynı dönemde Erivana yapmış olduğu ziyarete değinilmesine karşılık, Karabağa yaptığı ziyaretin zikredilmemesidir. Bu unutkanlığı, Karabağa yapılan ziyaretin, Azerbaycan Cumhuriyetinin kanunlarını ihlal etmenin yanı sıra, bu eyleminin uluslararası hukuka aykırı olmasına da atfetmek mümkündür.

[1] About, The European Armenian Federation for Justice and Democracy, 2018, http://www.eafjd.eu/about.html; Swedish Member of the European Parliament is on a fact-finding mission in Artsakh/Nagorno-Karabakh, *Aravot*, 27 Ocak 2018, http://www.aravot-en.am/2018/01/27/206811/.

[2] Declaration on Fact-finding by the United Nations in the Field of the Maintenance of International Peace and Security (United Nations, 09 Aralık 1991), A/RES/46/59, http://www.un.org/documents/ga/res/46/a46r059.htm.

[3] EU common guidelines on (Joint) Fact Finding Missions: a practical tool to assist member states in organizing (joint) Fact Finding Missions (European Union, Kasım 2010), 4d0246f79, http://www.refworld.org/docid/4d0246f79.html.

[4] Lars Adaktusson, Facebook, 2018, https://www.facebook.com/adaktusson/.

Yazar Hakkında :

Teoman Ertuğrul Tulun , Avrasya İncelemeleri Merkezi'nde (Ankara) analisttir. Dr. Teoman Ertuğrul

Tulun, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi doktorasını Ankara İhsan Doğramacı Bilkent Üniversitesi'nde tamamladı. Avrupa Birliği Çalışmaları, Küreselleşme, Yabancı Düşmanlığı, Nefret Söylemi Çalışmaları ve Uluslararası İlişkiler *alanlarında çalışmalar yapmaktadır.*

Atıfta bulunmak için: TULUN, Teoman Ertuğrul. 2026. "AVRUPA PARLAMENTOSU'NUN İSVEÇLİ ÜYESİNİN KARABAĞ ZİYARETİ VE AZERBAYCANLILARIN UNUTULAN ACILARI." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Yorum No.2018 / 16. Şubat 16. Erişim Kasım 22, 2026. https://www.avim.org.tr/tr/Yorum/AVRUPA-PARLAMENTOSU-NUN-ISVECLI-UYESININ-KARABAG-ZIYARETI-VE-AZERBAYCANLILARIN-UNUTULAN-ACILARI

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE
Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax**: +90 (312) 438 50 26
@avimorgtr
https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi
E-Posta: info@avim.org.tr
http://avim.org.tr

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır